

נדריים טו

משנה. קונם שאני ישן, שאני מדבר, שאני מהלך, האומר לאשה קונם שאני משמשך - הרי זה בלא יחל דברו.

קונם עיני בשינה היום - איסור אם אישן למחר - תנאי	קונם עיני בשינה היום - איסור אם אישן למחר - תנאי	קונם עיני בשינה למחר - תנאי אם אישן היום - איסור
האם מותר לישון היום?	רב יהודה אמר רב לא - שמא ישן למחר	רב נחמן כן, ולא חיישינן שמא ישן למחר
ההבדל לפי רב יהודה	כי לא מזדהר - בתנאה	אבל באיסור מזדהר

קושיות על רב יהודה

קושי 1: תנן: **קונם שאני ישן, שאני מהלך, שאני מדבר וכו'**; שלב 1: היכי דמי?

- אילימא כדקתני שאני ישן, מי הוי נדרא? והתנן: **חומר בשבועות, שהשבועות חלות על דבר שיש בו ממש ועל דבר שאין בו ממש, מה שאין כן בנדריים; ושינה דבר שאין בו ממש הוא!**

אלא דאמר קונם עיני בשינה

שלב 2:

- ואי דלא יהיב שיעורא, מי שבקינן ליה עד דעבר איסור בל יחל? והא"ר יוחנן: שבועה שלא אישן שלשה ימים - מלקין אותו וישן לאלתר!
- אלא דאמר קונם עיני בשינה למחר אם אישן היום, הא אמרת: כל באסוריה מזדהר!
- אלא פשיטא דאמר קונם עיני בשינה היום אם אישן למחר

שלב 3- הקושי:

- ואי לא ניים היום, כי ניים למחר מאי **בל יחל דברו** איכא?
- **אלא לאו בדניים, אלמא איתיה דניים**, ותיובתא דרב יהודה!

תירוץ 1: כי קתני - דאי ניים.

תירוץ 2: רבינא אמר: לעולם כדקתני, ומאי **בל יחל**? מדרבנן.

קושי: ומי איכא בל יחל מדרבנן?

תירוץ: אין, והתניא: **דברים המותרין ואחרים נהגו בהן איסור, אי אתה רשאי להתירן**

בפניהם, שנאמר: אל יחל דברו.

קושי 2: תנן: **שאת נהנית לי עד הפסח אם תלכי לבית אביך עד החג, הלכה לפני הפסח - אסורה בהנאתו עד הפסח;**

דיוק מהמשנה: הלכה לפני הפסח - אסורה, לא הלכה - לא! (האיסור הוא שלא תהנה עד פסח - ומשמע שמותר אם לא התקיים התנאי)

תירוץ (יש לדייק בצורה אחרת): אי"ר אבא:

- הלכה לפני הפסח - אסורה ולוקה,
- לא הלכה - אסורה בעלמא.

קושי 3: אימא סיפא: **אחר הפסח - בבל יחל דברו;**

- ואי דלא איתנהי לפני הפסח מי איכא בל יחל?
 - אלא פשיטא דאיתנהי, אלמא מיתנהי ותיובתא דרב יהודה!
- תירוץ: כי קתני, דאי איתנהי הרי זה בבל יחל דברו.

קושי 4: תנן: **שאת נהנית לי עד החג אם תלכי לבית אביך עד הפסח, הלכה לפני הפסח - אסורה בהנאתו עד החג, ומותרת לילך אחר הפסח;**

דיוק מהמשנה: הלכה - אסורה, לא הלכה - לא!

תירוץ: אמר רבא: הוא הדין דאפילו לא הלכה אסורה,

- הלכה - אסורה ולוקה,
- לא הלכה - אסורה בעלמא.

קושי 5: מיתיבי: **ככר זו עלי היום אם אלך למקום פלוני למחר, אכל - הרי זה בבל ילך!**
תירוץ: מי קתני אוכל? **אכל** קתני, דכי אכל הרי זה בבל ילך.

קושי 6: **הלך - הרי זה בבל יחל דברו**; מהלך לא, וקשיא לרב יהודה!
תירוץ: אמר לך רב יהודה: ה"ה דליתני מהלך, אידי דקתני רישא **אכל** דלא מיתני ליה אוכל, תני סיפא **הלך**.

האומר לאשה קונם שאני משמשך, הרי זה בבל יחל דברו.
קושי: והא משתעבד לה מדאורייתא, דכתיב: **שאר כסותה וצונתה לא יכרע!**
תירוץ: באומר הנאת תשמישך עלי, והא לא קא ניחא ליה בתשמיש, דאמר רב כהנא: תשמישי עליך - כופין אותה ומשמשותו, דשעבודי משעבדת ליה, הנאת תשמישך עלי - אסור, שאין מאכילין לו לאדם דבר האסור לו.
מתני'. שבועה שאיני ישן, שאיני מדבר, שאיני מהלך - אסור. קרבן לא אוכל לך, הא קרבן שאוכל לך, לא קרבן לא אוכל לך - מותר.

